1. Τά ἠχητικά ὑποθέματα, ἀκόμα κι ἄν ἐνσωματώνουν προστατευόμενα μουσικά ἔργα, εἶναι προϊόντα στά ὁποῖα ἔχει ἐφαρμογή τό καθεστώς τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων πού προβλέπεται ἀπό τή συνθήκη ΕΟΚ.

2. Ἡ ἔκφραση «προστασία τῆς βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας» πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, περιλαμβάνει τήν προστασία πού παρέχει τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, ἰδίως κατά τό μέτρο πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑπό τή μορφή ἀδειῶν ἐκμεταλλεύσεως ἱκανῶν νά ἐπηρεάσουν μέσα στά διάφορα Κράτη μέλη, τή διανομή ἐμπορευμάτων πού ἐνσωματώνουν τό προστατευόμενο φιλολογικό ἤ καλλιτεχνικό ἔργο.

3. Ὁ δικαιοῦχος δικαιώματος βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας πού προστατεύεται ἀπό τή νομοθεσία ἑνός Κράτους μέλους, δέν μπορεῖ νά ἐπικαλεσθεῖ τή νομοθεσία αὐτή γιά νά ἀντιταχθεῖ στήν εἰσαγωγή προϊόντος πού ἔχει νόμιμα διοχετευθεῖ στήν ἀγορά ἄλλου Κράτους μέλους ἀπό τόν ἴδιο τό δικαιοῦχο τοῦ δικαιώματος ἤ μέ τή συναίνεσή του. Συμβαίνει τό ἴδιο σέ σχέση μέ τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ τοῦ ὁποίου ἡ ἐμπορική ἐκμετάλλευση δημιουργεῖ τά ἴδια προβλήματα μέ ἐκεῖνα πού δημιουργεῖ ἕνα ἄλλο δικαίωμα βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας. Κατά συνέπεια, οὔτε ὁ δικαιοῦχος τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἤ ὁ ἀδειοῦχος ἐκμεταλλεύσεώς του, οὔτε μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ δικαιούχου ἤ τοῦ ἀδειούχου ἐκμεταλλεύσεως, μποροῦν νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως πού παρέχεται ἀπό τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ γιά νά ἐμποδίσουν ἤ νά περιορίσουν τήν εἰσαγωγή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, τά ὁποῖα ἔχουν διοχετευθεῖ νόμιμα στήν ἀγορά ἄλλου Κράτους μέλους ἀπό τόν ἴδιο τό δικαιοῦχο ἤ μέ τή συναίνεσή του.

4. Ἡ ὕπαρξη ἀνομοιομορφίας μεταξύ τῶν ἐθνικῶν νομοθεσιῶν, ἡ ὁποία μπορεῖ νά νοθεύσει τόν ἀνταγωνισμό μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν, δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τό γεγονός τῆς παροχῆς, ἐκ μέρους Κράτους μέλους, μιᾶς νόμιμης προστασίας στήν πρακτική ἑνός ἰδιωτικοῦ ὀργανισμοῦ, πού εἶναι ἀσυμβίβαστη πρός τούς κανόνες περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων.

Τά ἄρθρα 30 καί 36 τῆς συνθήκης ἐμποδίζουν τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἐθνικῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐξουσιοδοτημένης νά προστατεύει τά δικαιώματα τοῦ δημιουργοῦ τῶν συνθετῶν μουσικῶν ἔργων, τά ὁποῖα ἔχουν ἐγγραφεῖ σέ δίσκους ἤ σέ ἄλλα ἠχητικά ὑποθέματα σέ ἄλλο Κράτος μέλος, νά ἐπικαλεῖται αὐτά τά δικαιώματα γιά νά ἀξιώνει, σέ περίπτωση διανομῆς τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων μέσα στήν ἐθνική ἀγορά, ὅταν τά ὑποθέματα αὐτά ἔχουν ἤδη, τεθεῖ σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία σ' αὐτό τό ἄλλο Κράτος μέλος ἀπό τούς δικαιούχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ἤ μέ τή συναίνεσή τους, τήν καταβολή τελῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀντιστοιχούντων στά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού συνήθως εἰσπράττονται γιά τή διάθεση στήν ἐθνική ἀγορά, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά λιγότερο ὑψηλά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως, τά ὁποῖα καταβάλλονται στό Κράτος μέλος κατασκευῆς.

Στίς συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις 55 καί 57/80

πού ἔχουν ὡς ἀντικείμενο αἰτήσεις τοῦ Bundesgerichtshof (Ἀνώτατο Ὁμοσπονδιακό Δικαστήριο) πρός τό Δικαστήριο, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τίς ὁποῖες ζητεῖται, στό πλαίσιο ἐκκρεμῶν διαφορῶν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου μεταξύ

MUSIK-VERTRIEB MEMBRAN GMBH, Ἀμβούργο (ὑπόθεση 55/80) καί

K-TEL INTERNATIONAL, Φραγκφούρτη (ὑπόθεση 57/80),

κατά

GEMA — GESELLSCHAFT FÜR MUSIKALISCHE AUFFÜHRUNGS- UND MECHANISCHE VERVIELFÄLTIGUNGSRECHTE (ἑταιρεία δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ), Βερολίνο,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 30 ἐπ. τῆς συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore, Mackenzie Stuart καί T. Koopmans, προέδρους τμημάτων, A. O'Keeffe, G. Bosco καί A. Touffait, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: J.-P. Warner
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Οἱ διατάξεις περί παραπομπῆς, ἡ διεξαγωγή τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού ἀναπτύχθηκαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ συνοψίζονται ὡς ἀκολούθως:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

1. α) στήν ὑπόθεση 55/80

Ἡ ἐπιχείρηση Musik-Vertrieb membran GmbH εἰσήγαγε στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας ἠχητικά ὑποθέματα (δίσκους, κασέτες μουσικῆς), τά ὁποῖα προέρχονταν ἀπό τό ἐξωτερικό, μεταξύ δέ ἄλλων καί ἀπό Κράτη μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητας, ὅπου τά προϊόντα αὐτά κυκλοφοροῦσαν ἐλεύθερα. Τά ἠχητικά ὑποθέματα περιέχουν προστατευόμενα μουσικά ἔργα. Γιά τήν ἀναπαραγωγή καί τή διανομή τῶν προστατευομένων μουσικῶν ἔργων εἶχαν χορηγηθεῖ ἄδειες ἐκμεταλλεύσεως στή χώρα κατασκευῆς καί εἶχαν καταβληθεῖ τά ἀντίστοιχα τέλη.

Ἡ GEMA πέτυχε ἀπό τό Landgericht τοῦ Ἀμβούργου τήν ἔκδοση ἀποφάσεως, ἡ ὁποία καταδίκασε τή Musik-Vertrieb membran νά παράσχει λεπτομερεῖς πληροφορίες σχετικά μέ τά ἠχητικά ἀποθέματα πού εἰσήγαγε ἀπό τό ἐξωτερικό στή Γερμανία, ἀπό τήν 1η Ἀπριλίου 1973. Ἡ GEMA εἶχε στηρίξει τήν ἀγωγή της στό ἄρθρο 97 τοῦ νόμου περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ (Urheberrechtsgesetz), γιά τό λόγο ὅτι ἡ ἐναγομένη εἶχε προσβάλει τό δικαίωμα διανομῆς τῶν δημιουργῶν, οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύονται ἀπό τή GEMA, καί ὄφειλε ἀπό τό γεγονός αὐτό ἀποζημίωση ἴση μέ τή διαφορά μεταξύ τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού εἶχαν ἤδη καταβληθεῖ στό ἐξωτερικό καί τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού ἴσχυαν στή Γερμανία. Προκειμένου νά ὑπολογίσει τή διαφορά αὐτή, ἡ GEMA ἀρκέσθηκε σέ πρώτη φάση νά ἀπαιτήσει τήν παροχή πληροφοριῶν.

Τό Hanseatisches Oberlandesgericht, πού ἐκδίκασε τήν ἔφεση τῆς ἐναγομένης, ἐπικύρωσε τήν πρωτόδικη ἀπόφαση.

6) στήν ὑπόθεση 57/80

Ἡ ἐπιχείρηση K-tel International εἰσήγαγε τό 1974 στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία δίσκους, πού προέρχονταν ἀπό τή Μεγάλη Βρετανία, στούς ὁποίους εἶχαν ἐγγραφεῖ προστατευόμενα μουσικά ἔργα. Γιά τήν ἀναπαραγωγή καί διανομή τῶν προστατευομένων μουσικῶν ἔργων εἶχε παραχωρηθεῖ μέσα στή Μεγάλη Βρετανία μιά ἄδεια ἐκμεταλλεύσεως ἀπό τήν ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως «Mechanical Copyright Protection Society Ltd. (MCPS)», δικαιοῦχο δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, σέ μιά θυγατρική ἑταιρεία τῆς K-tel, τήν K-tel International Ltd. Ἡ ἀγγλική ἑταιρεία εἶχε καταβάλει τέλη ἐκμεταλλεύσεως στή MCPS. Τό ὕψος τῶν τελῶν αὐτῶν ἀντιστοιχοῦσε στό ποσό πού ζήτησε ἡ MCPS γιά τούς δίσκους πού προορίζονταν νά διατεθοῦν στή Μεγάλη Βρετανία.

Ἡ MCPS μάταια προσπάθησε νά λάβει ἀπό τήν K-tel International Ltd., στή Μεγάλη Βρετανία γιά τούς δίσκους πού εἶχε ἐξαγάγει στή Γερμανία, τή διαφορά μεταξύ τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού εἶχαν καταβληθεῖ στή Μεγάλη Βρετανία καί ἐκείνων πού ἰσχύουν στή Γερμανία.

Ἡ GEMA πέτυχε ἀπό τό Landgericht τῆς Φραγκφούρτης νά καταδικάσει τήν K-tel νά τῆς καταβάλει, γιά τούς δίσκους πού εἰσήγαγε στή Γερμανία, τή διαφορά μεταξύ τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού εἶχε καταβάλει ἡ K-tel International Ltd στή MCPS μέσα στή Μεγάλη Βρετανία καί τῶν τελῶν πού ἰσχύουν στή Γερμανία. Ἡ GEMA εἶχε ἀξιώσει αὐτό τό ποσό ὡς ἀποζημίωση κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ νόμου περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ (Urheberrechtsgesetz), γιά τό λόγο ὅτι ἡ K-tel εἶχε προσβάλει τό δικαίωμα διανομῆς τῶν δημιουργῶν πού ἀντιπροσωπεύονταν ἀπό τή GEMA.

Τό Oberlandesgericht τῆς Φραγκφούρτης, πού ἐκδίκασε τήν ἔφεση τῆς ἐναγομένης, ἐπικύρωσε τήν πρωτόδικη ἀπόφαση.

2. Τά δικαστήρια ἔκριναν, στίς δύο ὑποθέσεις, ὅτι τό δικαίωμα διανομῆς δίσκων στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας δέν εἶχε ἀναλωθεῖ μέ τήν κυκλοφορία τους στή Μεγάλη Βρετανία καί ὅτι οἱ διατάξεις τῆς συνθήκης ΕΟΚ περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων δέν ἀντιτίθενται στήν ἀξίωση καταβολῆς τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως· εἰδικότερα, δέν ἐπρόκειτο γιά μέτρο ἰσοδύναμου πρός ποσοτικό περιορισμό ἀποτελέσματος. Στήν ὑπόθεση 55/80, ἑπομένως, ἔκαναν πρῶτ' ἀπ' ὅλα δεκτό τό αἴτημα παροχῆς πληροφοριῶν.

3. Οἱ δύο ἐπιχειρήσεις Musik-Vertrieb membran GmbH καί K-tel International *(στό ἑξῆς ἀποκαλούμενες:* ἀναιρεσείουσες) ἄσκησαν ἀναίρεση κατά τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, ἐνώπιον τοῦ Bundesgerichtshof (Ἀνώτατο Ὁμοσπονδιακό Δικαστήριο).

Μέ δύο διατάξεις τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1979, τό Bundesgerichtshof ἀνέβαλε τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως καί ζήτησε

ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ προδικαστικῶς, στίς δύο ὑποθέσεις, ἐπί τοῦ ἀκόλουθου ἐρωτήματος:

«Συμβιβάζεται μέ τίς διατάξεις τῆς συνθήκης ΕΟΚ περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων (ἄρθρα 30 ἐπ. τῆς συνθήκης) τό νά κάνει χρήση μιά ἑταιρεία δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ — ἐξουσιοδοτημένη μέ τήν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν — τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος πού ἀναγνωρίζεται στό δημιουργό σέ ἕνα Κράτος μέλος Α νά καθορίζει καθ' ὕλη τά μουσικά του ἔργα, νά τά ἀναπαράγει καί νά τά διανέμει, ὅταν ἀπαιτεῖ, λόγω τῆς ἐμπορίας στό Κράτος μέλος Α ὑποθεμάτων πού κατασκευάστηκαν καί κυκλοφόρησαν στό Κράτος μέλος Β μέ ἄδεια τοῦ δημιουργοῦ — ἄδεια ἐν τούτοις πού περιορίζεται στό Κράτος μέλος Β καί πού χορηγεῖται ἔναντι καταβολῆς δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως, τά ὁποῖα ὑπολογίζονται σέ συνάρτηση μέ τόν ἀριθμό ἀντιτύπων καί μέ τήν τιμή τελικῆς πωλήσεως σ' αὐτό τό Κράτος μέλος — τήν καταβολή ἑνός ποσοῦ, τό ὁποῖο ἀντιστοιχεῖ στά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού συνήθως εἰσπράττονται στό Κράτος μέλος Α γιά τήν κατασκευή καί τήν ἐμπορία, ἀφοῦ ὅμως ἀφαιρεθοῦν τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως (λιγότερο ὑψηλά) πού καταβάλλονται στό Κράτος μέλος Β γιά τήν παραγωγή καί τήν ἐμπορία τῶν ἐν λόγω ὑποθεμάτων;»

Οἱ διατάξεις περί παραπομπῆς καταχωρίστηκαν στό πρωτόκολλο τῆς γραμματείας τοῦ Δικαστηρίου στίς 13 Φεβρουαρίου 1980.

Μέ τήν ἀπό 2 Ἰουλίου 1980 διάταξη, τό Δικαστήριο ἀποφάσισε τή συνεκδίκαση τῶν ὑποθέσεων 55/80 καί 57/80 πρός διευκόλυνση τῆς προφορικῆς διαδικασίας καί πρός ἔκδοση κοινῆς ἀποφάσεως.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ δικαστῆ καί ἀφοῦ ἄκουσε τό γενικό εἰσαγγελέα, τό Δικαστήριο ἀποφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου ΕΟΚ, ἔγγραφες παρατηρήσεις κατέθεσαν οἱ ἀναιρεσείουσες, ἐκπροσωπούμενες ἀπό τό δικηγορικό γραφεῖο τῆς Κολωνίας Deringer, Tessin, Herrmann καί Sedemund, ἡ GEMA, ἀναιρεσίβλητη, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Oliver Brändel, δικηγόρο παρά τῷ Bundesgerichtshof, ἡ κυβέρνηση τοῦ Βασιλείου τοῦ Βελγίου, ἡ κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Götz zur Hausen, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας.

II — Περίληψη τῶν ἐγγράφων παρατηρήσεων πού κατατέθηκαν στό Δικαστήριο

1. Ἐπί τῶν κανόνων πού ἰσχύουν γιά τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ

Ἡ Ἐπιτροπή συνοψίζει τούς κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἰσχύουν σχετικά μέ τήν ἀναπαραγωγή καί διανομή τῶν μουσικῶν ἔργων, πού ἔχουν ἐγγραφεῖ σέ ἠχητικά ὑποθέματα.

Ὅσον ἀφορᾶ τίς νομικές διατάξεις

Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας

Τά δικαιώματα τῶν δημιουργῶν μουσικῶν ἔργων ρυθμίζονται ἀπό τό νόμο περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ἤ Urheberrechtsgesetz (στό ἑξῆς: UrhRG) τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1965 (BGBl. I, σ. 1273 — BGBl. III 440-1). Ὁ νόμος αὐτός περιέχει διατάξεις πού ἀναφέρονται στά λεγόμενα δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δημιουργοῦ. Τό ἄρθρο 15 προβλέπει ὅτι ὁ δημιουργός ἔχει τό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τῆς ὑλικῆς μορφῆς τοῦ ἔργου του. Τό δικαίωμα αὐτό περιλαμβάνει τό δικαίωμα ἀναπαραγωγῆς πού προβλέπεται στό ἄρθρο 16 τοῦ UrhRG. Ἡ ἀναπαραγωγή καλύπτει ἐπίσης τήν ἐγγραφή τοῦ ἔργου ἐπί ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, ὅπως οἱ δίσκοι. Τό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως περιλαμβάνει, ἐπιπλέον, τό δικαίωμα διανομῆς, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 17 τοῦ UrhRG, δηλαδή τό δικαίωμα διαθέσεως πρός πώληση ἤ θέσεως σέ κυκλοφορία τοῦ πρωτότυπου ἔργου ἤ τῶν προϊόντων πολλαπλασιασμοῦ του.

Τό ἄρθρο 31 τοῦ UrhRG προβλέπει ὅτι ὁ δημιουργός μπορεῖ νά χορηγεῖ σέ τρίτους τό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἔργου του. Κατά τό ἄρθρο 32, αὐτό τό δικαίωμα

χρησιμοποιήσεως μπορεῖ ἰδίως νά ὑπόκειται σέ ἐδαφικό περιορισμό. Ὁ νόμος δέν περιέχει διατάξεις περί τῶν ἀμοιβῶν πού ὀφείλονται σέ ἀντάλλαγμα τῆς χορηγήσεως τῶν δικαιωμάτων χρησιμοποιήσεως.

Τό ἄρθρο 17 παράγραφος 2 τοῦ UrhRG ἀναφέρει τήν ἀρχή τῆς ἀναλώσεως τοῦ δικαιώματος διανομῆς, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ νέου διανομή τῶν προϊόντων πού κυκλοφόρησαν μέ τήν ἄδεια τοῦ φορέα αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία. Τέλος, τό ἄρθρο 97 τοῦ UrhRG ὑποδεικνύει διάφορα ἐνδικα μέσα πού μπορεῖ νά ἀσκήσει ὁ δημιουργός, ὅταν προσβάλλεται τό δικαίωμά του. Ὁ δημιουργός μπορεῖ νά ἀξιώσει τήν ἄρση τῆς προσβολῆς, τήν παύση τῶν παράνομων ἐνεργειῶν, ἐπιπλέον δέ, σέ περίπτωση ἐκ προθέσεως ἤ ἐξ ἀμελείας προσβολῆς τοῦ δικαιώματός του, ἀποζημίωση.

Ἕνας νόμος, πού θεσπίστηκε ταυτόχρονα μέ τό νόμο περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, διέπει τή δραστηριότητα τῶν «ἑταιρειῶν ἐκμεταλλεύσεως». Ὁ νόμος περί διασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ καί τῶν συγγενῶν δικαιωμάτων τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1965 (BGBl. I, σ. 1294 — BGBl. III 440-8) προβλέπει ὅτι ἀπαιτεῖται ἄδεια γιά τήν ἄσκηση περισσότερων δικαιωμάτων, πού βασίζονται στό νόμο περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐπ' ὀνόματι περισσότερων δημιουργῶν πρός τό σκοπό κοινῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ἡ ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως εἶναι ὑποχρεωμένη, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἴδιου νόμου, μέ βάση τά δικαιώματα τά ὁποῖα κατέχει, νά παραχωρεῖ, ὑπό κατάλληλες προϋποθέσεις, σέ ὁποιονδήποτε τό ζητήσει, δικαιώματα χρησιμοποιήσεως. Τά δικαιώματα χρησιμοποιήσεως παραχωροῦνται ἔναντι ἀμοιβῶν πού καθορίζονται σέ τιμοκαταλόγους, οἱ ὁποῖοι καθορίζονται καί δημοσιεύονται ἀπό τήν ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως.

Ἡ GEMA εἶναι ἡ μόνη ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως στή Γερμανία, ἡ ὁποία παρέχει τό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ὑπό τή μορφή κατασκευῆς καί διανομῆς δίσκων.

Μεγάλη Βρετανία

Τά δικαιώματα τῶν δημιουργῶν ρυθμίζονται ἀπό τόν Copyright Act τοῦ 1956, νόμο ὁ ὁποῖος ὁρίζει τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ὡς τό δικαίωμα, μεταξύ ἄλλων, ἀναπαραγωγῆς τοῦ ἔργου ὑπό μορφή ὑλική, τῆς διανομῆς του καί ἐνδεχομένως τῆς παροχῆς ἄδειας σέ τρίτο νά ἐνεργεῖ κατά τόν ἴδιο τρόπο (ἄρθρα 1 καί 2).

Οἱ διατάξεις πού περιέχονται στό ἄρθρο 8 τοῦ Copyright Act καθιερώνουν ἕνα εἰδικό καθεστώς γιά τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐγγραφή μουσικῶν ἔργων, γιά τά ὁποῖα προβλέπεται μιά κατά νόμο ἄδεια ἐκμεταλλεύσεως. Τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ἑνός μουσικοῦ ἔργου δέν προσβάλλεται ἀπό τήν κατασκευή ἑνός ἠχητικοῦ ὑποθέματος, ἐφ' ὅσον πληροῦνται οἱ ἀκόλουθες προϋποθέσεις: τό ἔργο πρέπει ἤδη νά ἔχει ἐγγραφεῖ σέ ἠχητικά ὑποθέματα ἀπό τό δημιουργό ἤ μέ τήν ἄδειά του, προκειμένου νά πωληθεῖ· ὁ κατασκευαστής πρέπει νά γνωστοποιήσει στό δημιουργό τήν πρόθεσή του νά ἀναπαραγάγει τό ἔργο του, γιά νά τό πωλήσει καί νά τοῦ καταβάλει ὡς δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως 6,25 % ἐπί τῆς κανονικῆς τελικῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ ἠχητικοῦ ὑποθέματος ἤ τά ἐλάχιστα τέλη ἐκμεταλλεύσεως πού ἐπίσης καθορίζονται ἀπό τό νόμο.

Παρέχει, ἑπομένως, ὁ νόμος στόν καθένα, ἐφ' ὅσον τηρεῖ ὁρισμένους ὅρους, τή δυνατότητα νά ἐκμεταλλευθεῖ τά καλλιτεχνικά δημιουργήματα. Τό καθεστώς αὐτό ἔχει σάν πρακτική συνέπεια νά καθορίζονται πάντοτε τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως γιά τήν κατασκευή καί διανομή τῶν δίσκων σέ 6,25 % ἐπί τῆς τελικῆς τιμῆς πωλήσεως· πράγματι, κανένας ἐνδιαφερόμενος μισθωτής τῆς ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως δέν εἶναι διατεθειμένος νά συμφωνήσει μέ τό δημιουργό ὑψηλότερα δικαιώματα, γιατί τοῦ ἀρκεῖ νά περιμένει μέχρις ὅτου ὁ δίσκος κατασκευαστεῖ ἀπό ἄλλον, γιά νά μπορέσει νά ἀναπαραγάγει τό προστατευόμενο ἔργο, ἀφοῦ καταβάλει τά τέλη ἐκμεταλλεύσεως πού προβλέπονται ἀπό τό νόμο.

Τό ἄρθρο 36 ρυθμίζει τήν ἐκχώρηση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ (δέν πρέπει νά γίνεται σύγχυση μέ τήν παραχώρηση ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως). Σύμφωνα μέ τήν

παράγραφο 2 τοῦ προαναφερόμενου ἄρθρου, ἡ ἐκχώρηση μπορεῖ νά περιοριστεῖ σέ ὁρισμένες χῶρες. Δέν προβλέπεται ἐδαφικός περιορισμός στό ἐσωτερικό μιᾶς χώρας.

Ὅσον ἀφορᾶ τίς συμβατικές σχέσεις τῶν ἑταιρειῶν ἐκμεταλλεύσεως

Ὅλες οἱ ἑταιρεῖες ἐκμεταλλεύσεως τῆς Κοινότητας, πού ἀσκοῦν ἐπ' ὀνόματι τῶν δημιουργῶν τά δικαιώματα μηχανικῆς ἀναπαραγωγῆς καί θέσεως σέ κυκλοφορία τῶν μουσικῶν ἔργων, εἶναι μέλη τοῦ «Διεθνοῦς Γραφείου ἑταιρειῶν διαχειριστριῶν δικαιωμάτων ἐγγραφῆς καί μηχανικῆς ἀναπαραγωγῆς». Ἡ ἕνωση αὐτή συστήθηκε τό 1929 μέ τό ὄνομα «Bureau International de l'Édition Mécanique» (BIEM). Μιά συμφωνία, πού ἀποκλήθηκε «Standard agreement», ἀποτέλεσε ἀντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ τῆς BIEM καί τῆς Διεθνοῦς Ὁμοσπονδίας κατασκευαστῶν δίσκων, τῆς «International Federation of the Phonographic Industry» (IFPI). Στό πρότυπο αὐτό ἀναφέρονται ὅλες οἱ ἑταιρεῖες ἐκμεταλλεύσεως, ὅταν συνάπτουν συμβάσεις περί ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως μέ κατασκευαστές δίσκων.

Οἱ συμβάσεις περί ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως πού συνάπτονται μέ τούς κατασκευαστές δίσκων διέπονται, ὅσον ἀφορᾶ τό ποσό τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού καταβάλλεται ἀπό τόν κατασκευαστή, ἀπό *τήν ἀρχή τῆς χώρας προορισμοῦ*. Προκειμένου νά καθοριστεῖ ἡ βάση ὑπολογισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς, γίνεται διάκριση μεταξύ πωλήσεων δίσκων ἐπί ἐθνικοῦ ἐδάφους καί πωλήσεων δίσκων στό ἐξωτερικό. Γιά τίς ἐξαγωγές μεταξύ εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἡ βάση ὑπολογισμοῦ εἶναι ἡ τιμή πωλήσεως στή χώρα προορισμοῦ (ἄρθρο V παράγραφος 7 τῆς συμβάσεως-τύπου BIEM). Ὁ συντελεστής ἀμοιβῆς γιά τήν ἠπειρωτική Εὐρώπη καθορίζεται, γιά κάθε δίσκο, σέ 8 % ἐπί τῆς τιμῆς πωλήσεως, χωρίς νά μπορεῖ ἡ ἀμοιβή νά εἶναι κατώτερη ἀπό ἕνα ἐλάχιστο ποσό.

Οἱ διάφορες ἑταιρεῖες ἐκμεταλλεύσεως δεσμεύονται μεταξύ τους μέ συμβάσεις πού ἀναφέρονται στήν ἀμοιβαία προστασία τῶν δικαιωμάτων πού ἀσκοῦν. Ἡ σύναψη τῶν συμβάσεων αὐτῶν ἀπορρέει ἀπό τό καταστατικό τῆς BIEM. Ἡ BIEM ἔχει, μεταξύ ἄλλων, ὡς ἀποστολή νά ἐπεξεργάζεται τό κείμενο τῶν συμβάσεων πού ἔχουν ὡς ἀντικείμενο τήν ἐγγύηση ὅτι, στόν τομέα δραστηριότητάς της, μιά ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως μπορεῖ νά ἀναλάβει ἐπίσης τήν προστασία τῶν δικαιωμάτων πού ἀπορρέουν ἀπό τό ρεπερτόριο μιᾶς ἄλλης ἑταιρείας ἐκμεταλλεύσεως.

2. Ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού ἔθεσε τό Bundesgerichtshof

Οἱ ἀναιρεσείουσες τονίζουν ὅτι, ἀκόμα κι ἄν ἔπρεπε κανείς *ὑποθετικά* νά ἀναγνωρίσει στήν GEMA, δυνάμει τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, τή δυνατότητα νά ἀπαγορεύει τήν εἰσαγωγή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων ἤ νά ἐξαρτᾶ τήν εἰσαγωγή τους ἀπό τήν καταβολή συμπληρωματικῶν δικαιωμάτων, μιά τέτοια ἑρμηνεία τοῦ γερμανικοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ, καθώς καί ἡ ἄσκηση αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος ἀπό τήν GEMA, θά ἦταν ἀντίθετες πρός τούς ἀνωτέρω κανόνες δικαίου, πού καθιερώθηκαν ἀπό τό κοινοτικό δίκαιο, ἰδίως πρός τά ἄρθρα 30 καί 36 τῆς συνθήκης.

Δέν εἶναι δυνατόν καθόλου πιά νά ἀμφισβητηθεῖ ὅτι ἡ ἀρχή πού ἐκτέθηκε στήν ὑπόθεση 78/70, Deutsche Grammophon κατά Metro (Ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰουνίου 1971, Recueil σ. 487) ἰσχύει ἐξίσου γιά τά δικαιώματα τοῦ δημιουργοῦ. Ἡ ἀρχή αὐτή εἶναι διατυπωμένη ὡς ἑξῆς:

«Ἡ ἄσκηση, ἀπό ἕναν κατασκευαστή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος πού ἀπορρέει ἀπό τή νομοθεσία ἑνός Κράτους μέλους νά θέτει σέ κυκλοφορία τά προστατευόμενα ἀντικείμενα, προκειμένου νά ἀπαγορεύσει τήν ἐμπορία, σ' αὐτό τό κράτος, προϊόντων πού διοχετεύθηκαν ἀπό τόν ἴδιο ἤ μέ τή συναίνεσή του σέ ἄλλο Κράτος μέλος, γιά τό μόνο λόγο ὅτι αὐτή ἡ θέση σέ κυκλοφορία δέν ἔλαβε χώρα στό ἔδαφος τοῦ πρώτου Κράτους μέλους, εἶναι ἀντίθετη πρός τούς κανόνες πού προβλέπουν τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν προϊόντων στό ἐσωτερικό τῆς κοινῆς ἀγορᾶς».

Ἡ νομολογία αὐτή ἐπιβεβαιώθηκε μέ τίς ἀποφάσεις τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1974, ὑπόθεση 15/74, Centrafarm I κατά Sterling Drug (Recueil 1974 σ. 1147) καί ὑπόθεση

16/74 Centrafarm II κατά Winthrop (Recueil 1974 σ. 1183).

Ἡ ἄποψη αὐτή δέν ἀμφισβητήθηκε ἀπό τήν GEMA, ἡ ὁποία ἐξάλλου δέν ἐπικαλέσθηκε σαφῶς τό δικαίωμά της νά ἀπαγορεύει τήν κυκλοφορία τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων. Ἡ GEMA θεωρεῖ ἐν τούτοις ὅτι ἡ ἀρχή πού ἀνέπτυξε τό Δικαστήριο δέν εἶναι δυνατό νά ἐφαρμοστεῖ ἐπί τῆς ἀξιώσεως τῆς διαφορᾶς τοῦ ποσοῦ μεταξύ τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως (λιγότερο ὑψηλῶν) πού εἰσπράττονται στήν Ἀγγλία καί τῶν ἀντίστοιχων δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως (περισσότερο ὑψηλῶν), πού καταβάλλονται στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας· κατά τήν ἄποψή της, πρόκειται γιά τή δημιουργία ἰσοδύναμων ὅρων ἀνταγωνισμοῦ γιά τούς εἰσαγωγεῖς ἠχητικῶν ὑποθεμάτων καί γιά τίς ἐπιχειρήσεις πού κατασκευάζουν τά ὑποθέματα αὐτά στό ἐνδνικό ἔδαφος.

Ἀντίθετα, οἱ ἀναιρεσείουσες ἀναφέρονται στή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, γιά νά ὑποστηρίζουν ὅτι δέν παρουσιάζει ἐνδιαφέρον στήν προκειμένη περίπτωση ἄν τυγχάνουν ἴσης ἤ ὄχι μεταχειρίσεως μέ τούς κατασκευαστές ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στό ἐθνικό ἔδαφος, οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται νά καταβάλουν συνολικά τά ἴδια τέλη ἐκμεταλλεύσεως (ὑπόθεση 8/74, Dassonville, ἀπόφαση τῆς 11ης Ἰουλίου 1974, Recueil 1974, σ. 837· ὑπόθεση 41/76, Donckerwolcke, ἀπόφαση τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1976, Recueil 1976 σ. 1921· ὑπόθεση 13/77, Inno κατά ATAB, ἀπόφαση τῆς 16ης Νοεμβρίου 1977, Recueil 1977 σ. 2115· ὑπόθεση 120/78, Rwe, ἀπόφαση τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979, Recueil 1979 σ. 649). Ἀντίθετα, ἐκεῖνο πού ἔχει ἀποφασιστική σημασία, εἶναι ἡ ἐπίπτωση ἑνός τέτοιου μέτρου στό διακρατικό ἐμπόριο.

Στήν προκειμένη περίπτωση, τό νά ἀξιώσει κανείς συμπληρωματικά τέλη ἐκμεταλλεύσεως συνιστᾶ, χωρίς ἀμφιβολία, ἐμπόδιο στήν εἰσαγωγή τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων. Ἔτσι, στεροῦνται τά ὑποθέματα αὐτά τό πλεονέκτημα κόστους, πού βασίζεται στίς ὑφιστάμενες σ' ἕνα ἄλλο Κράτος μέλος σχέσεις ἀγορᾶς. Κατά συνέπεια, καθίσταται ἀδύνατη ἡ ἀντιστάθμιση τῶν διαφορῶν τιμῆς πού ὑπάρχουν στίς ἐν λόγω ἐθνικές ἀγορές, γεγονός πού καταλήγει στό νά εὐνοήσει τή στεγανοποίηση τῶν ἀγορῶν αὐτῶν.

Οἱ ἀναιρεσείουσες προσθέτουν ὅτι δέν εἶναι δυνατό νά συναγάγει κανείς ἀπό τή γερμανική νομοθεσία δικαίωμα καταβολῆς τῆς διαφορᾶς, ἄν ἡ νομοθεσία αὐτή ἑρμηνευθεῖ κατά τρόπο σύμφωνο μέ τό κοινοτικό δίκαιο. Ἐφ' ὅσον ἡ GEMA δέν ἔχει τή δυνατότητα νά ἀπαγορεύσει τήν εἰσαγωγή τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, ἡ διανομή τους στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας φαίνεται ὡς θεμιτή. Ἐν τούτοις, δέν μπορεῖ νά ἀναγνωριστεῖ δικαίωμα καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατά τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 98 τοῦ γερμανικοῦ νόμου περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, κατά τό μέτρο πού θά προσβαλλόταν παράνομα αὐτό τό δικαίωμα, δηλαδή, στήν προκειμένη περίπτωση, ἄν ἦταν ἀθέμιτη ἡ διανομή τῶν ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στή Γερμανία.

Παρατηροῦν ὅτι ἡ GEMA ἐπικαλέστηκε τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 2ας Ἰουνίου 1971 (JO 1971, L 134, σ. 15), μέ τήν ὁποία διαπιστώνει, ὡς πρός τήν GEMA, ὅτι ἡ ἐν λόγω ἀπόφαση δέν τήν ἐμποδίζει νά ἀξιώσει, ἄν ὑπάρχει λόγος, ἀπό τούς εἰσαγωγεῖς τή διαφορά μεταξύ τῶν λιγότερο ὑψηλῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως τῆς χώρας καταγωγῆς καί τῶν περισσότερο ὑψηλῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού συνήθως καταβάλλονται στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας. Ἐν τούτοις, ἡ ἀπόφαση αὐτή ἐκδόθηκε στό πλαίσιο μιᾶς διαδικασίας, ἡ ὁποία διεξάχθηκε σύμφωνα μέ τόν κανονισμό 17 καί, συνεπῶς, βασιζόταν στά ἄρθρα 85 καί 86 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Γιά τίς ἀναιρεσείουσες, ἡ ἀξίωση συμπληρωματικῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως δέν μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρου 36 τῆς συνθήκης. Μιά τέτοια ἀξίωση δέν προκύπτει βέβαια ἀπό τό εἰδικό ἀντικείμενο τοῦ δικαιώματος προστασίας, ἀλλά ἀντίθετα ἀνάγεται στήν ἄσκηση τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Αὐτό συνάγεται ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 18ης Μαρτίου 1980 ὑπόθεση 62/79, Coditel κατά Ciné Vog (μή δημοσιευθείσα ἀκόμα στή Συλλογή).

Συνεπῶς, δέν παρουσιάζει ἐπίσης ἐνδιαφέρον ἡ ἐξέταση τοῦ ἄν τά περισσότερο

ὑψηλά τέλη ἐκμεταλλεύσεως, πού ἰσχύουν σέ ἕνα Κράτος μέλος (στήν προκειμένη περίπτωση στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας), συνδέονται μέ μεγαλύτερο συντελεστή τελῶν ἤ μέ τό γεγονός ὅτι οἱ τιμές λιανικοῦ ἐμπορίου, πού χρησιμεύουν ὡς βάση ὑπολογισμοῦ, εἶναι μεγαλύτερες ἀπ' ὅ,τι εἶναι πχ. στήν Ἀγγλία. Ἐφ' ὅσον οἱ συντελεστές τελῶν ἐκμεταλλεύσεως εἶναι διαφορετικοί, ἡ ἀξίωση τῆς διαφορᾶς κατά τή στιγμή τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι ἐν πάση περιπτώσει ἀντίθετη πρός τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Κατά τό μέτρο πού ἡ διαφορά τῶν τελῶν σέ ἀπόλυτη τιμή στηρίζεται στίς διαφορές πού διαπιστώθηκαν στίς βάσεις ὑπολογισμοῦ — τιμές λιανικοῦ ἐμπορίου — ἡ συμφωνία πού καταρτίστηκε μεταξύ τῆς GEMA καί τῆς ἀγγλικῆς MCPS, κατά τήν ὁποία τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού ἰσχύουν ἀντίστοιχα δέν καλύπτουν παρά τή θέση σέ κυκλοφορία μόνο στόν τομέα πού καλύπτεται ἀπό τίς ἐνδιαφερόμενες ἑταιρεῖες ἐκμεταλλεύσεως, σημαίνει διατήρηση τῆς στεγανοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ἀγορῶν.

Ἡ GEMA, ἀναιρεσίβλητη, ὑπογραμμίζει ὅτι δέν ἐπιδιώκει νά ἐμποδίσει τήν εἰσαγωγή τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων. Ὁ στόχος της εἶναι ἁπλῶς, σέ περίπτωση ἐκμεταλλεύσεως τοῦ μουσικοῦ ἔργου στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, νά καταβάλλονται τά ἴδια τέλη ἐκμεταλλεύσεως στό δημιουργό, εἴτε τό ἠχητικό ὑπόθεμα κατασκευάζεται στό ἐξωτερικό εἴτε, μέ τήν ἄδεια τοῦ δημιουργοῦ, κατασκευάζεται καί ἔπειτα κυκλοφορεῖ στή Γερμανία.

Ἡ διεκδίκηση τῆς διαφορᾶς, πού ἰσοδυναμεῖ μέ τή διαφορά τῶν τελῶν, συμβιβάζεται πρός τίς ἀρχές πού ἀναφέρονται στά ἄρθρα 30 ἐπ. τῆς συνθήκης. Πράγματι, ἡ ἱκανοποίηση μιᾶς τέτοιας διεκδικήσεως — καί, *a fortiori*, τῆς ἀπαιτήσεως παροχῆς πληροφοριῶν, ὡς προπαρασκευαστικό μέτρο — δέν μπορεῖ νά ἐμποδίζει τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων.

Γιά νά στηρίξει αὐτή τήν ἄποψη, ἡ GEMA ἐκθέτει κατ' ἀρχήν τούς ὅρους πού διέπουν τήν ἐκμετάλλευση τῶν μουσικῶν ἔργων πού προστατεύονται ἀπό τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ. Παρά τήν ὁμοιομορφία ὅσον ἀφορᾶ τά ποσοστά τῶν ὀφειλόμενων δικαιωμάτων, τά ποσά πού καταβάλλονται εἶναι πολύ διαφορετικά ἀπό τό ἕνα Κράτος μέλος στό ἄλλο, ἐξαιτίας τῶν αἰσθητῶν διαφορῶν στίς τιμές τῶν δίσκων. Στή Μεγάλη Βρετανία, λόγω τῶν νομοθετικῶν διατάξεων περί τιμῶν, οἱ τιμές πωλήσεως τῶν ἠχητικῶν ὑποθεμάτων εἶναι μικρότερες ἀπό ὅ,τι εἶναι στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας· τό γεγονός αὐτό ἀντανακλᾶται, συνεπῶς, στά τέλη ἐκμεταλλεύσεως πού καταβάλλονται στίς δύο χῶρες.

Τά τέλη ὑπολογίζονται σέ συνάρτηση μέ τούς συντελεστές ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως πού ἰσχύουν στή χώρα κατασκευῆς. Ἐν τούτοις, ἄν ὁ αἰτῶν τήν ἄδεια ἀποβλέπει στήν ἐξαγωγή στό ἐξωτερικό, ἡ ἑταιρεία ἐκμεταλλεύσεως εἶναι ὑποχρεωμένη νά τοῦ χορηγήσει ἄδεια ἐκμεταλλεύσεως καί ἐμπορίας σύμφωνα μέ τό τιμολόγιο πού ἰσχύει στή χώρα προορισμοῦ. Οἱ ἀναιρεσείουσες παρέκκλιναν ἀπ' αὐτή τή ρύθμιση.

Ἡ GEMA ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ δημιουργός πρέπει νά συμμετέχει στήν ὑπεραξία πού μπορεῖ νά προκύψει ἀπό μιά τέτοια ἐνέργεια, δεδομένου ὅτι μιά δίκαιη ἀμοιβή τῶν πνευματικῶν του ὑπηρεσιῶν πού περιέχεται στό προστατευόμενο μουσικό ἔργο πρέπει νά εἶναι συνάρτηση τῆς τιμῆς πού ὁ καταναλωτής εἶναι διατεθειμένος νά πληρώσει γιά τήν ἀγορά ἑνός ἀντιτύπου. Ἄν λοιπόν, λόγω τῆς πωλήσεως στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία, τό ποσό πού μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ εἶναι *μεγαλύτερο* ἀπό ἐκεῖνο τό ὁποῖο εἶχε προϋπολογισθεῖ κατά τή στιγμή τῆς καταβολῆς τῶν τελῶν — τά ὁποῖα ὑπολογίζονται σέ σχέση μέ τήν ἐμπορία στή Μεγάλη Βρετανία — μόνη ἡ ἀρχή τῆς ἰσοδυναμίας ἐπιβάλλει τήν προσαρμογή τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως στά κέρδη πού μπορεῖ πράγματι νά πραγματοποιηθοῦν.

Ἡ ἀρχή λοιπόν τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων δέν μπορεῖ νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἐξασθένηση τοῦ δικαιώματος πού ἔχει ὁ δημιουργός γιά μιά δίκαιη ἀμοιβή τῶν πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν πού παρέχει πρός ὄφελος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, στό πλαίσιο ἐκμεταλλεύσεως προστατευόμενων ἔργων, ἐπωφελοῦνται τῶν διαφορῶν πού ὑπάρχουν ὅσον ἀφορᾶ τή διάρθρωση τῶν ἐθνικῶν τιμῶν, γιά νά πραγματοποιήσουν ἰδιαίτερα κέρδη. Τό ὅτι πρέπει ὁ

δημιουργός νά ἀπολαμβάνει τούς καρπούς τῶν πνευματικῶν του ὑπηρεσιῶν καί νά διατηρεῖ τά ὠφελήματα, ἀνάγεται στήν ἴδια τήν οὐσία τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ.

Ἄν στεροῦσε κανείς ἀπό τούς δημιουργούς τό ὄφελος τοῦ δικαιώματος πρός καταβολή τῆς διαφορᾶς τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως, θά προέκυπε ἕνα ἐμπόδιο στή διανομή τῶν προστατευόμενων ἀπό τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ἔργων. Οἱ δημιουργοί, πράγματι, θά ἦταν ἀναγκασμένοι νά μήν παραχωροῦν στό μέλλον τά δικαιώματα ἀναπαραγωγῆς καί διανομῆς παρά στό Κράτος μέλος πού ἰσχύουν τά ὑψηλότερα τέλη.

Ἡ ἀποκατάσταση πού διεκδικεῖ ἡ GEMA καί τό ἄν συμβιβάζεται μιά τέτοια διεκδίκηση μέ τά ἄρθρα 30 ἐπ. τῆς συνθήκης προκύπτουν, τέλος, ἀπό τό ἀξιόπιστο μιᾶς πραγματικῆς καταστάσεως πού ἐγκρίθηκε ἀπό τήν Ἐπιτροπή. Οἱ πρακτικές λεπτομέρειες τῆς ἀναζητήσεως τῶν δικαιωμάτων βασίζονται στήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 2ας Ἰουνίου 1971 (πού ἤδη προαναφέρθηκε). Ἡ GEMA στηρίχθηκε μέ ἐμπιστοσύνη στό περιεχόμενο αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως.

Ἐν συνεχεία, ἡ GEMA ἀσχολήθηκε μέ τό ἐρώτημα τοῦ ἄν, σέ περίπτωση μιᾶς ἐδαφικά περιορισμένης ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως, ἡ παραχώρηση ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως μέσα σ' ἕνα Κράτος μέλος ἐπιφέρει αὐτόματα τήν ἀνάλωση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ στά ἄλλα Κράτη μέλη. Θεωρεῖ ὡστόσο ὅτι μιά καταφατική ἀπάντηση σ' αὐτό τό ἐρώτημα δέ σημαίνει ὅτι ὁ δημιουργός, ἐκτός ἀπό τήν ἀνάλωση τοῦ δικαιώματος προστασίας πού ἔχει στό σύνολο τῆς κοινῆς ἀγορᾶς, χάνει καί τή δυνατότητα νά ἀπαιτήσει τήν καταβολή τελῶν ἴσων μέ ἐκεῖνα πού εἰσπράττονται στή χώρα διανομῆς. Ἐν τούτοις, ὑποστηρίζει ὅτι δέ θά ἦταν δικαιολογημένο νά παραδεχτεῖ κανείς, ὅσον ἀφορᾶ τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, ἕνα τόσο ριζικό ἀποτέλεσμα ἀναλώσεως, ἐφ' ὅσον ἡ δυνατότητα τοῦ δημιουργοῦ νά παραχωρεῖ περιορισμένο τοπικά, χρονικά ἤ ὅσον ἀφορᾶ τό περιεχόμενο του δικαίωμα ἀπολαβῆς, εἶναι συνυφασμένη μέ τήν οὐσία δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ.

Αὐτή ἡ ἄποψη ἐνισχύεται ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 18ης Μαρτίου 1980 στήν ὑπόθεση 62/79, Coditel κατά Ciné Vog (μή δημοσιευθεῖσα ἀκόμη στή Συλλογή), ὅπου διαβάζει κανείς εἰδικότερα: «... οἱ κανόνες τῆς συνθήκης δέν μποροῦν, κατ' ἀρχήν, νά φέρουν ἐμπόδια στά γεωγραφικά ὅρια, τά ὁποῖα συμφωνήθηκαν ἀπό τούς συμβαλλόμενους στή σύμβαση ἐκχωρήσεως, γιά νά προστατεύουν τό δημιουργό καί ἐκείνους πού ἔλκουν ἀπ' αὐτόν δικαιώματα».

Ἡ *κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας* παρατηρεῖ ὅτι ἡ GEMA ἐνήγαγε δύο νομικά πρόσωπα, τρίτα σέ σχέση μέ τίς συμβάσεις περί ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως.

Συνοψίζει τίς ἰταλικές νομοθετικές διατάξεις στόν τομέα τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἀπό τίς ὁποῖες προκύπτει ὅτι ὁ δημιουργός ἔχει τό ἀποκλειστικό δικαίωμα νά εἰσάγει στό ἔδαφος τοῦ κράτους τά ἀντίτυπα πού ἔγιναν στό ἐξωτερικό, γιά νά τά θέσει σέ κυκλοφορία.

Ἡ παρούσα διαφορά δέν ἀφορᾶ τήν ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων, ἀλλά μόνο μιά ἀπαίτηση πού ἀναλύεται σέ συμπληρωματικά τέλη ἐκμεταλλεύσεως. Εἶναι ἀμφίβολο, συνεπῶς, ἄν τά ἄρθρα 30 ἐπ. τῆς συνθήκης καί ἡ σχετική νομολογία τοῦ Δικαστηρίου μποροῦν νά ἐφαρμοστοῦν στήν παρούσα διαφορά.

Ἡ διάσπαση τῆς κοινῆς ἀγορᾶς σέ περισσότερες ἐθνικές ἀγορές, πού ἀπορρέει ἀπό τά ἐδαφικά ὅρια τῶν δικαιωμάτων πνευματικῆς ἰδιοκτησίας, δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς «μέσο αὐθαίρετης διακρίσεως», οὔτε ὡς «συγκεκαλυμμένος περιορισμός τοῦ ἐμπορίου μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν» (ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ). Ἡ κατάσταση αὐτή ἀποτελεῖ τήν ἀντανάκλαση τοῦ εἰδικοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο εἶναι ἐπί τοῦ παρόντος ὀργανωμένα τά συστήματα περί δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ.

Καταλήγοντας, ἡ ἰταλική κυβέρνηση προτείνει νά δοθεῖ καταφατική ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού τέθηκε.

Ἡ *κυβέρνηση τοῦ Βασιλείου τοῦ Βελγίου* ἐκθέτει ὅτι ἡ ἀμοιβή τοῦ δημιουργοῦ συνδέεται μέ τήν τιμή πωλήσεως ἠχητικῶν ὑποθεμάτων. Κατά συνέπεια, ἡ ἀμοιβή τοῦ δημιουργοῦ ποικίλλει ἀνάλογα μέ τίς τιμές τῶν ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στά διάφορα Κράτη μέλη. Θά προσβαλλόταν τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ἄν, σέ περίπτωση εἰσαγωγῆς σέ μιά χώρα, ὅπου οἱ τιμές εἶναι μεγαλύτερες, ἐστερεῖτο (ὁ δημιουργός) τῆς δυνατότητας νά ἀπαιτήσει μιά συμπληρωματική ἀποζημίωση σέ σχέση μέ τήν κατώτερη τιμή πού ἔχει ἤδη εἰσπράξει στή χώρα καταγωγῆς.

Ἡ βελγική κυβέρνηση προσθέτει ὅτι τά ἐπίδικα στήν ὑπόθεση 57/80 ὑποθέματα εἶχαν εἰσαχθεῖ ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο, ὅπου ἡ ἀποζημίωση τοῦ δημιουργοῦ ὑπολογίζεται σύμφωνα μέ ἕνα κατά νόμο τιμολόγιο (Copyright Act ἄρθρο 8). Ἄν ὁ δημιουργός δέν μπορεῖ λοιπόν νά ἀξιώσει συμπληρωματική ἀποζημίωση στίς ἄλλες χῶρες τῆς Κοινότητας, μέ βάση τιμές πού συμφωνοῦνται ἐλεύθερα, ὅπως συνηθίζεται σ' αὐτές τίς χῶρες, ἡ κατάσταση αὐτή θά ἰσοδυναμοῦσε ἐλεύθερα μέ ἐπέκταση τοῦ κατά νόμο τιμολογίου τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου σέ ὅλη τήν Κοινότητα, πράγμα πού θά ἦταν ἀντίθετο πρός τή σύμβαση τῆς Βέρνης περί προστασίας τῶν φιλολογικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἔργων (κείμενο Βρυξελλῶν, 1948), ἄρθρο 13 παράγραφος 2, στήν ὁποία ὅλα τά Κράτη μέλη ἔχουν συμβληθεῖ.

Καταλήγοντας, θεωρεῖ ὅτι πρέπει νά δοθεῖ καταφατική ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού τέθηκε.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος καταβολῆς τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού ἰσχύουν στή Γερμανία καί τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού ἤδη ἔχουν καταβληθεῖ στή χώρα κατασκευῆς συνιστᾶ μέτρο ἰσοδύναμου πρός ποσοτικό περιορισμό ἀποτελέσματος.

Τό δικαίωμα πού ἐπικαλεῖται ἡ GEMA εἶναι πράγματι ἡ ἄμεση συνέπεια τοῦ δικαιώματος νά ἐμποδίζει τή διανομή προϊόντων πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἔργου, πού διεκδικεῖται δυνάμει τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ. Πρόκειται στήν πραγματικότητα γιά ἀγωγή ἀποζημιώσεως. Στήν προκειμένη περίπτωση δέν πρόκειται διόλου γιά τή διεκδίκηση ἑνός δικαιώματος ἀμοιβῆς πού βασίζεται στή σύμβαση περί ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως, ἡ ὁποία συνάφθηκε μέ τόν κατασκευαστή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων.

Ἡ ὑποχρέωση ὅμως τοῦ εἰσαγωγέα νά ἀποκαταστήσει τήν προκληθείσα ζημία ἔχει ἐξίσου σοβαρές συνέπειες, γιά τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων, μέ τίς συνέπειες πού ἔχει ἡ ἀπαγόρευση ἐμπορίας. Ὁ εἰσαγωγέας χάνει τή δυνατότητα νά εἰσάγει ἐλεύθερα καί χωρίς ἐμπόδια σέ ἕνα Κράτος μέλος ἐμπορεύματα ἀγορασμένα σέ ἄλλο Κράτος μέλος, ὅπου βρίσκονταν σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία.

Ἐπιπλέον, ἡ παρέκκλιση τοῦ ἄρθρου 36 ἐδάφιο 1 τῆς συνθήκης, δέν μπορεῖ νά ἐφαρμοστεῖ στήν προκειμένη περίπτωση.

Καίτοι τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ δέν μπορεῖ νά ἐξομοιωθεῖ ἄμεσα μέ τή βιομηχανική ἤ ἐμπορική ἰδιοκτησία, θά μποροῦσε εὔλογα νά περιληφθεῖ, κατ' ἀναλογία, στό πεδίο ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 36, τουλάχιστον ὅταν τό ἔργο, στό ὁποῖο ἀναφέρονται τά δικαιώματα τοῦ δημιουργοῦ, ὑλοποιεῖται μέ ἕνα προϊόν πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καί γιά τό ὁποῖο, συνεπῶς, ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων.

Ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἐξάλλου, καθιέρωσε τήν ἀρχή σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὁ δικαιοῦχος δικαιώματος βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, πού προστατεύεται ἀπό τή νομοθεσία ἑνός Κράτους μέλους, δέν μπορεῖ νά ἐπικαλεσθεῖ τή νομοθεσία αὐτή γιά νά ἀντιταχθεῖ στήν εἰσαγωγή ἑνός προϊόντος, πού διοχετεύθηκε νόμιμα στήν ἀγορά ἄλλου Κράτους μέλους ἀπό τόν ἴδιο τό δικαιοῦχο ἤ μέ τή συναίνεσή του.

Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀρχή αὐτή πρέπει ἐπίσης νά ἐφαρμόζεται ὅσον ἀφορᾶ τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, κατά τό μέτρο πού ὁ δημιουργός ἀσκεῖ τό δικαίωμά του, ὅταν ἐκμεταλλεύεται τό ἔργο του κατασκευάζοντας καί διανέμοντας τά προϊόντα πολλαπλασιασμοῦ του. Δέν πρέπει, σέ παρόμοιες περιπτώσεις, νά μεταχειρίζεται κανείς διαφορετικά τό δημιουργό ἀπό ὅ,τι τόν ἐφευρέτη, ὁ ὁποῖος ἐκμεταλλεύεται τό δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας του κατά τόν ἴδιο τρόπο.

Ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει, ἐπιπλέον, ὅτι οἱ ἀναγνωριστικές τῆς προσβολῆς τῶν δικαιωμάτων ἀγωγές δέν καλύπτονται στήν προκειμένη περίπτωση ἀπό τό ἄρθρο 36. Ἡ ἀνάληψη μιᾶς τέτοιας δικαστικῆς ἐνέργειας κατά προϊόντων πολλαπλασιασμοῦ, πού τέθηκαν νόμιμα σέ κυκλοφορία, δέν ἀνάγεται περισσότερο στό «ἀντικείμενο» τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἀπό ὅ,τι ἡ ἀπαγόρευση συνεχίσεως τῆς ἐμπορίας προϊόντων.

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι μιά ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου Βρυξελλῶν καταλήγει στό ἴδιο συμπέρασμα μέ ἐκεῖνο πού αὐτή θεωρεῖ ὀρθό στήν παρούσα ὑπόθεση (ἀπόφαση τῆς 26ης Ὀκτωβρίου 1976, SABAM κατά TIME, Journal des Tribunaux 1979, σ. 407).

Ἡ ἀπόφαση τοῦ Oberlandesgericht περιλαμβάνει, ἐκτός ἀπό τήν αἰτιολογία πού ἀναφέρεται στό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, τή σκέψη σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ ἀντιστάθμιση τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως εἶναι ἐν πάση περιπτώσει δικαιολογημένη ἀπό τό γεγονός ὅτι ἐπιτρέπει τήν ἐξάλειψη τῆς ἀνομοιομορφίας πού ὑπάρχει μεταξύ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν ἀγορῶν ὅσον ἀφορᾶ τούς ὅρους ἀνταγωνισμοῦ. Προσφεύγοντας ἡ προαναφερόμενη νομολογία στήν ἐπιχειρηματολογία αὐτή, παραγνωρίζει τή βασική ἀρχή τῆς κοινῆς ἀγορᾶς. Ὑπάρχουν, χωρίς ἀμφιβολία, στό ἐσωτερικό τῆς Κοινότητας διαφορετικές συνθῆκες παραγωγῆς καί ἐμπορίας, ἀλλά ἡ Κοινότητα ἔχει ἀκριβῶς ὡς ἀποστολή νά ἐξαλείψει τίς διαφορές αὐτές κατά τέτοιο τρόπο, εἰδικά χάρη στήν καθιέρωση τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων, ὥστε ἡ παραγωγή καί ἡ διοχέτευσή τους νά προσδιορίζεται ἀπό οἰκονομικούς παράγοντες καί νά μήν κατευθύνεται ἀπό κυβερνητικά μέτρα, ὅπως ἐκεῖνα πού προβλέπονται στό ἄρθρο 30 ἤ ἀπό ἐνέργειες οἰκονομικῶν παραγόντων πού ἔχουν τό χαρακτήρα περιορισμῶν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ ὕπαρξη διαφορετικῶν συνθηκῶν στίς ἀγορές εἶναι τό τελευταῖο ἐπιχείρημα πού θά μποροῦσε κανείς νά ἐπικαλεσθεῖ, γιά νά δικαιολογήσει μέτρα πού ἔχουν περιοριστικό ἀποτέλεσμα στίς ἀνταλλαγές.

Ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς, πού ἀφορᾶ τήν GEMA, τῆς 2ας Ἰουνίου 1971 (παρατέθηκε ἤδη), λήφθηκε μέ βάση τό ἄρθρο 86 τῆς συνθήκης. Σκόπιμα δέν θίχτηκε τό θέμα τῆς ἀναλώσεως τοῦ δικαιώματος μέσα σέ ἄλλο Κράτος μέλος.

Ἡ ἀπόφαση αὐτή δέν μπορεῖ, ὡστόσο, γιά νομικούς λόγους, νά ἐπηρεάσει τό κύρος τῶν ἄρθρων 30 ἐπ. τῆς συνθήκης.

Καταλήγοντας, ἡ Ἐπιτροπή προτείνει στό δικαστήριο νά δώσει τήν ἀκόλουθη ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού τέθηκε:

«Εἶναι ἀντίθετη πρός τίς διατάξεις περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων στήν κοινή ἀγορά ἡ ἀναγνώριση μέσα σέ ἕνα Κράτος μέλος τοῦ δικαιώματος σέ μιά ἑταιρεία δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐξουσιοδοτημένης νά προστατεύει αὐτά τά δικαιώματα, νά ἐπικαλεῖται τήν προσβολή τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ κατά ὁποιουδήποτε ἐμπορεύεται σ' αὐτό τό κράτος προϊόντα πού ἔχουν ἤδη τεθεῖ σέ κυκλοφορία σέ ἄλλο Κράτος μέλος ἀπό τό δημιουργό ἤ μέ τή συναίνεσή του».

III — Προφορική διαδικασία

Στή συνεδρίαση τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1980, ἀνέπτυξαν προφορικά τίς παρατηρήσεις τους οἱ ἀναιρεσείουσες, ἐκπροσωπούμενες ἀπό τόν Arved Deringer, ἡ GEMA, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Oliver Brändel, ἡ κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας,

ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό Henri Marty-Gauquie καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Götz zur Hausen.

Ἡ *γαλλική κυβέρνηση* παρατήρησε ὅτι πρέπει νά γίνει διάκριση μεταξύ τῶν δικαιωμάτων τῶν δημιουργῶν ἔργων τοῦ πνεύματος καί τῶν δικαιωμάτων τῶν κατασκευαστῶν ἠχητικῶν ὑποθεμάτων. Οἱ κατασκευαστές ἔχουν ἕνα περιορισμένο δικαίωμα διαθέσεως στό ἐμπόριο πού εἶναι, συνεπῶς, ἀνάλογο μέ ἐκεῖνο τῆς βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας. Ἀπεναντίας ὁ δημιουργός ἔχει ἕνα ἠθικό δικαίωμα πού μπορεῖ νά τόν ὁδηγήσει, ἀνεξάρτητα ἀπό κάθε οἰκονομική σκοπιμότητα, στό νά ἀρνηθεῖ τήν ἐξαγωγή τοῦ ἔργου του σέ μιά δεδομένη γεωγραφική περιοχή ἤ ἐνδεχομένως νά θέσει ὁρισμένους ὅρους σέ σχέση μέ δικά του κριτήρια.

Παρατηρεῖ, κατόπιν, ὅτι ἡ σύμβαση τῆς Βέρνης, στό ἄρθρο 13, παράγραφος 1, προβλέπει ὅτι τά συμβαλλόμενα μέρη μποροῦν, ἐπιφυλασσόμενα ὡς πρός αὐτή τή σύμβαση, νά θεσπίζουν μέσα στήν ἔννομη τάξη τους ἕνα σύστημα περιορισμένης νόμιμης ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως, ἐνῶ στίς περισσότερες συμβαλλόμενες χῶρες ἰσχύει καθεστώς καταβολῆς συμβατικῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως.

Τό Ἡνωμένο Βασίλειο πχ. θέσπισε ἕνα σύστημα καταβολῆς νόμιμων τελῶν ἐκμεταλλεύσεως. Τό ἄρθρο ὅμως 13 τῆς συμβάσεως τῆς Βέρνης προβλέπει ὅτι ... «Ὅροι τέτοιας φύσεως δέ θά ἐφαρμόζονται παρά ἀποκλειστικά καί μόνο στίς χῶρες οἱ ὁποῖες τούς θέσπισαν».

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τή συνεδρίαση τῆς 11ης Νοεμβρίου 1980.

Σκεπτικό

1 Μέ δύο διατάξεις τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1979, οἱ ὁποῖες περιῆλθαν στό Δικαστήριο τή 13η Φεβρουαρίου 1980, τό Bundesgerichtshof ἔθεσε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἕνα μοναδικό προδικαστικό ἐρώτημα σχετικά μέ τήν ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 30 ἐπ. τῆς συνθήκης.

2 Τό ἐρώτημα αὐτό ἀνέκυψε στό πλαίσιο δύο δικῶν μεταξύ τῆς GEMA, γερμανικῆς ἑταιρείας διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, καί δύο ἐπιχειρήσεων πού εἰσήγαγαν στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας ἠχητικά ὑποθέματα, ἐπί τῶν ὁποίων εἶχαν ἐγγραφεῖ προστατευόμενα μουσικά ἔργα. Στήν ὑπόθεση 55/80, πρόκειται γιά δίσκους καί κασέτες μουσικῆς προελεύσεως διαφόρων χωρῶν, μεταξύ δέ ἄλλων καί Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητας· στήν ὑπόθεση 57/80, ἡ εἰσαγωγή ἀφορᾶ 100 000 δίσκους προελεύσεως Ἡνωμένου Βασιλείου. Εἶναι βέβαιο ὅτι τά ἠχητικά ὑποθέματα προελεύσεως ἄλλων Κρατῶν μελῶν εἶχαν κατασκευαστεῖ καί διατεθεῖ στό ἐμπόριο, σ' αὐτά τά Κράτη μέλη,

μέ τή συναίνεση τοῦ δικαιούχου τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἐπί τῶν σχετικῶν μουσικῶν ἔργων, ἀλλά οἱ ἀπαραίτητες ἄδειες ἐκμεταλλεύσεως δέν εἶχαν χορηγηθεῖ ἀπό τούς δικαιούχους αὐτούς καί τά ἀντίστοιχα τέλη δέν εἶχαν ὑπολογιστεῖ, παρά μέ βάση τή διανομή μόνο στή χώρα κατασκευῆς.

3 Ἡ GEMA ἰσχυρίσθηκε ὅτι ἡ εἰσαγωγή τῶν ἠχητικῶν αὐτῶν ὑποθεμάτων στό γερμανικό ἔδαφος συνιστᾶ προσβολή τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, τῶν ὁποίων τῆς εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ προστασία ἐπ' ὀνόματι τῶν δικαιούχων τῶν ἐν λόγω δικαιωμάτων. Ἰσχυρίζεται, συνεπῶς, ὅτι ἔχει δικαίωμα νά ἀξιώσει τήν καταβολή τῶν δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως πού εἰσπράττονται γιά τή θέση σέ κυκλοφορία στό γερμανικό ἔδαφος, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά λιγότερο ὑψηλά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού ἔχουν ἤδη καταβληθεῖ γιά τήν ἐμπορία στό Κράτος μέλος κατασκευῆς.

4 Τό Bundesgerichtshof διαπίστωσε ὅτι, κατά τό γερμανικό δίκαιο, τό γεγονός ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δημιουργοί ἔχουν συναινέσει γιά τήν ἀναπαραγωγή τῶν μουσικῶν τους ἔργων μέσα σέ ἄλλο Κράτος μέλος τῆς Κοινότητας καί γιά τή θέση τους σέ κυκλοφορία στό ἔδαφος αὐτοῦ τοῦ Κράτους μέλους, ἔναντι καταβολῆς δικαιωμάτων ἐκμεταλλεύσεως, τά ὁποῖα ὑπολογίζονται σέ συνάρτηση μέ τόν ἀριθμό τῶν πωλουμένων ἀντιτύπων καί τῆς τελικῆς τιμῆς σ' αὐτό τό Κράτος μέλος, δέν τούς ἐμποδίζει νά ἀξιώσουν, δυνάμει τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος ἐκμεταλλεύσεως πού κατέχουν ἐπί τῆς γερμανικῆς ἀγορᾶς κατά τή διάθεση στό ἐμπόριο τῶν ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στήν ἐν λόγω ἀγορά, τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού συνήθως εἰσπράττονται σ' αὐτή τήν ἀγορά καί ὑπολογίζονται σέ συνάρτηση μέ τόν ἀριθμό τῶν πωλουμένων ἀντιτύπων καί τῆς τελικῆς τιμῆς πωλήσεως στήν ἐσωτερική ἀγορά, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως πού ἔχουν ἤδη καταβληθεῖ γιά τήν ἐμπορία στό Κράτος μέλος κατασκευῆς.

5 Τό ἐθνικό δικαστήριο διερωτᾶται, ἐν τούτοις, ἄν μιά τέτοια ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ συμβιβάζεται μέ τίς διατάξεις τῆς συνθήκης περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων. Προκειμένου δέ νά διασαφηνίσει αὐτό τό σημεῖο, προσέφυγε στό Δικαστήριο.

6 Ἀπό τή δικογραφία προκύπτει ὅτι ἡ GEMA στηρίχθηκε, στίς δύο δίκες ἐνώπιον τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων, στό ἄρθρο 97 τοῦ γερμανικοῦ νόμου περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ (Urheberrechtsgesetz), διάταξη πού ὑποδεικνύει τά διάφορα ἔνδικα μέσα τά ὁποῖα ἔχει στή διάθεσή του ὁ δημιουργός, ὅταν προσβάλλεται τό δικαίωμά του, καί τά ὁποῖα περιλαμβάνουν ἀγωγές περί ἄρσεως τῆς ὑφισταμένης προσβολῆς, περί παύσεως τῆς προκληθείσας διαταράξεως καί περί ἀποκαταστάσεως τῆς προκληθείσας ζημίας.

7 Ὑπό τίς προϋποθέσεις αὐτές, τό ἐρώτημα πού ἔθεσε τό ἐθνικό δικαστήριο ἰσοδυναμεῖ μέ τό ἄν τά ἄρθρα 30 καί 36 τῆς συνθήκης πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἐμποδίζουν τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἐθνικῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει

σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐξουσιοδοτημένης μέ τήν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ συνθετῶν μουσικῶν ἔργων πού ἔχουν ἐγγραφεῖ σέ δίσκους ἤ ἄλλα ἠχητικά ὑποθέματα σέ ἄλλο Κράτος μέλος, νά ἐπικαλεῖται τά δικαιώματα αὐτά γιά νά ἀπαιτήσει, σέ περίπτωση διανομῆς τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στήν ἐθνική ἀγορά, ὅταν τά ἠχητικά αὐτά ὑποθέματα ἔχουν τεθεῖ σέ κυκλοφορία στό Κράτος μέλος κατασκευῆς ἀπό τούς δικαιούχους τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἤ μέ τή συναίνεσή τους, τήν καταβολή τελῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀντιστοιχούντων στά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως, πού συνήθως εἰσπράττονται γιά τή διάθεση στήν ἐθνική ἀγορά, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά λιγότερο ὑψηλά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως, τά ὁποῖα καταβάλλονται στό Κράτος μέλος κατασκευῆς μόνο γιά τή διάθεση στήν ἀγορά αὐτοῦ τοῦ Κράτους μέλους.

8 Πρέπει κατ' ἀρχήν νά ὑπογραμμιστεῖ ὅτι τά ἠχητικά ὑποθέματα, ἀκόμα κι ἄν ἐνσωματώνουν προστατευόμενα μουσικά ἔργα, εἶναι προϊόντα στά ὁποῖα ἔχει ἐφαρμογή τό καθεστώς τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων, πού προβλέπεται ἀπό τή συνθήκη. Ἑπομένως, μιά ἐθνική νομοθεσία, τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογή θά κατέληγε στό νά ἐμποδίσει τό ἐμπόριο ἠχητικῶν ὑποθεμάτων μεταξύ Κρατῶν μελῶν, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς μέτρο ἰσοδύναμου πρός ποσοτικό περιορισμό ἀποτελέσματος, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 30 τῆς συνθήκης. Ἡ περίπτωση αὐτή συντρέχει, ὅταν μιά τέτοια νομοθεσία ἐπιτρέπει σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ νά ἀντιτάσσεται στή διανομή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, πού προέρχονται ἀπό ἄλλο Κράτος μέλος, μέ βάση τό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως πού ἀσκεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ δικαιούχου τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ.

9 Τό ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης προβλέπει, ἐν τούτοις, ὅτι οἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 30 μέχρι καί 34 δέν ἐμποδίζουν ἀπαγορεύσεις ἤ περιορισμούς εἰσαγωγῆς, οἱ ὁποῖοι δικαιολογοῦνται ἀπό λόγους προστασίας τῆς βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ τελευταία αὐτή ἔκφραση περιλαμβάνει τήν προστασία πού παρέχει τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, ἰδίως κατά τό μέτρο πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑπό τή μορφή ἀδειῶν ἐκμεταλλεύσεως ἱκανῶν νά ἐπηρεάσουν, μέσα στά διάφορα Κράτη μέλη, τή διανομή ἐμπορευμάτων πού ἐνσωματώνουν τό προστατευόμενο φιλολογικό ἤ καλλιτεχνικό ἔργο.

10 Ἀπό πάγια νομολογία τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει, τελευταῖα δέ ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 22ας Ἰουνίου 1976 (Terrapin Overseas Ltd., 119/75, Rec. σ. 1039), ὅτι ὁ δικαιοῦχος δικαιώματος βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, πού προστατεύεται ἀπό τή νομοθεσία ἑνός Κράτους μέλους, δέν μπορεῖ νά ἐπικαλεσθεῖ τή νομοθεσία αὐτή γιά νά ἀντιταχθεῖ στήν εἰσαγωγή προϊόντος, πού ἔχει νόμιμα διοχετευθεῖ στήν ἀγορά ἄλλου Κράτους μέλους ἀπό τόν ἴδιο τό δικαιοῦχο αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος ἤ μέ τή συναίνεσή του.

11 Στήν παρούσα διαδικασία ένώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἡ γαλλική κυβέρνηση ὑποστήριξε ὅτι ἡ ἐν λόγω νομολογία δέν μπορεῖ νά ἔχει ἐφαρμογή στό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, ἐπειδή αὐτό περιλαμβάνει, μεταξύ ἄλλων, τή δυνατότητα τοῦ δημιουργοῦ νά διεκδικεῖ τήν πατρότητα τοῦ ἔργου καί νά ἀντιτάσσεται σέ κάθε παραμόρφωση, περικοπή ἤ ἄλλη τροποποίηση τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἤ σέ κάθε ἄλλη προσβολή τοῦ ἴδιου ἔργου, ἐνέργειες οἱ ὁποῖες μποροῦν νά βλάψουν τήν τιμή καί τή φήμη του. Παρέχοντας ἔτσι μιά ἐκτεταμένη προστασία, τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ δέν εἶναι δεκτικό συγκρίσεως μέ ἄλλα δικαιώματα βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, ὅπως τό δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας καί τό σῆμα.

12 Εἶναι γεγονός ὅτι τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ περιλαμβάνει ἠθικά δικαιώματα ὅπως ἐκεῖνα πού ἀνέφερε ἡ γαλλική κυβέρνηση. Περιλαμβάνει, ἐν τούτοις, ἐξίσου καί ἄλλες δυνατότητες, ἰδίως δέ τή δυνατότητα ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς θέσεως σέ κυκλοφορία τοῦ προστατευόμενου ἔργου, ἰδιαίτερα ὑπό τή μορφή χορηγουμένων ἀδειῶν ἐκμεταλλεύσεως ἔναντι καταβολῆς τελῶν ἐκμεταλλεύσεως. Αὐτό τό τελευταῖο, οἰκονομικῆς φύσεως, στοιχεῖο τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ εἶναι ἐκεῖνο πού ἀποτελεῖ τό ἀντικείμενο τοῦ ἐρωτήματος πού ἔθεσε τό ἐθνικό δικαστήριο καί δέν ὑπάρχει λόγος νά γίνει πρός τοῦτο διάκριση, ὡς πρός τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 36 τῆς συνθήκης, μεταξύ τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ καί τῶν ἄλλων δικαιωμάτων βιομηχανικῆς καί ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας.

13 Ἄν ἡ ἐμπορική ἐκμετάλλευση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ συνιστᾶ μιά πηγή ἐσόδων γιά τό δικαιοῦχο του, συνιστᾶ ἐξίσου μιά μορφή ἐλέγχου τῆς ἐμπορίας ἀπό τό δικαιοῦχο, τίς ἑταιρεῖες διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ πού ἐνεργοῦν ἐπ' ὀνόματί του, καί τούς ἀδειούχους ἐκμεταλλεύσεως. Ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη, ἡ ἐμπορική ἐκμετάλλευση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ δημιουργεῖ τά ἴδια προβλήματα μέ ἐκεῖνα πού δημιουργεῖ ἕνα ἄλλο δικαίωμα βιομηχανικῆς ἤ ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας.

14 Ἡ ἄποψη πού ὑποστήριξαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου οἱ κυβερνήσεις τῆς Ἰταλίας καί τοῦ Βελγίου, κατά τήν ὁποία, ἐλλείψει ἐναρμονίσεως σ' αὐτό τόν τομέα, ἡ ἀρχή τῆς ἐδαφικότητας τῆς νομοθεσίας περί δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ὑπερισχύει πάντοτε τῆς ἀρχῆς περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων στήν κοινή ἀγορά, δέν μπορεῖ νά γίνει δεκτή. Πράγματι, ὁ οὐσιώδης σκοπός τῆς συνθήκης, πού ἀποβλέπει στή συγχώνευση τῶν ἐθνικῶν ἀγορῶν σέ μιά ἐνιαία ἀγορά, δέν μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ ἄν, δυνάμει τῶν διαφόρων νομικῶν συστημάτων τῶν Κρατῶν μελῶν, οἱ ὑπήκοοί τους εἶχαν τή δυνατότητα νά στεγανοποιοῦν τήν ἀγορά καί νά περιορίζουν συγκεκαλυμμένα τό ἐμπόριο μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν.

15 Ἀπό τίς προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ὅτι οὔτε ὁ δικαιοῦχος τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἤ ὁ ἀδειοῦχος ἐκμεταλλεύσεώς του, οὔτε μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ δικαιούχου ἤ τοῦ ἀδειούχου ἐκμεταλλεύσεως, μποροῦν νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως πού παρέχεται ἀπό τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ, γιά νά ἐμποδίσουν ἤ νά περιορίσουν τήν εἰσαγωγή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, τά ὁποῖα ἔχουν διοχετευθεῖ νόμιμα στήν ἀγορά ἄλλου Κράτους μέλους ἀπό τόν ἴδιο τό δικαιοῦχο ἤ μέ τή συναίνεσή του.

16 Ἡ GEMA ὑποστήριξε ὅτι μιά τέτοια ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 30 καί 36 τῆς συνθήκης δέν ἀρκεῖ γιά τήν ἐπίλυση τοῦ προβλήματος πού ἔχει νά ἀντιμετωπίσει τό ἐθνικό δικαστήριο, δεδομένου ὅτι ἡ ἀγωγή τῆς GEMA ἐνώπιον τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων δέν ἀποβλέπει στήν ἀπαγόρευση ἤ στόν περιορισμό τῆς ἐμπορίας τῶν ἐπίδικων δίσκων καί κασετῶν μουσικῆς στό γερμανικό ἔδαφος, ἀλλά στήν ἰσότητα τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού καταβάλλονται γιά κάθε διανομή τῶν ἠχητικῶν αὐτῶν ὑποθεμάτων στή γερμανική ἀγορά. Ὁ δικαιοῦχος τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἐπί ἑνός ἐγγεγραμμένου μουσικοῦ ἔργου ἔχει ἔννομο συμφέρον νά ἀπολαμβάνει τούς καρπούς τῆς πνευματικῆς ἤ καλλιτεχνικῆς παροχῆς του, ὁποιοσδήποτε κι ἄν εἶναι ὁ βαθμός διαδόσεως τοῦ ἔργου του· δέν μπορεῖ, συνεπῶς, νά χάσει τή δυνατότητα νά ἀξιώσει τέλη ἐκμεταλλεύσεως ἰσοδύναμα μέ ἐκεῖνα πού εἰσπράττονται στή χώρα ὅπου γίνεται ἡ διάθεση στό ἐμπόριο.

17 Πρέπει, κατ' ἀρχή, νά παρατηρηθεῖ ὅτι τό ἐρώτημα πού ἔθεσε τό ἐθνικό δικαστήριο ἀφορᾶ τίς ἔννομες συνέπειες τῆς προσβολῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ. Δεδομένου ὅτι ἡ GEMA ἔχει ζητήσει, δυνάμει τῆς ἰσχύουσας ἐθνικῆς νομοθεσίας, τήν ἀποκατάσταση τῆς προκληθείσας ἀπό τήν προσβολή αὐτή ζημίας, δέν παρουσιάζει ἐνδιαφέρον τό ὅτι τό ποσό πού προτίθεται νά εἰσπράξει πρέπει νά ὑπολογιστεῖ σέ συνάρτηση μέ τή διαφορά μεταξύ τῶν συντελεστῶν τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού πρέπει νά καταβληθοῦν γιά τή διανομή στήν ἐθνική ἀγορά καί τῶν συντελεστῶν τῶν τελῶν ἐκμεταλλεύσεως πού ἔχουν καταβληθεῖ στή χώρα κατασκευῆς ἤ μέ ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο. Πράγματι, τά αἰτήματά της στηρίζονται, ἐν πάση περιπτώσει, στό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δικαιούχου τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ, πού τοῦ ἐπιτρέπει νά ἀπαγορεύει ἤ νά περιορίζει τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν προϊόντων στά ὁποῖα ἐνσωματώνεται τό προστατευόμενο μουσικό ἔργο.

18 Ἐν συνεχεία, πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι καμιά διάταξη ἐθνικῆς νομοθεσίας δέν μπορεῖ νά ἐπιτρέψει σέ μιά ἐπιχείρηση, στήν ὁποία ἔχει ἀνατεθεῖ ἡ διαχείριση δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ καί ἡ ὁποία στήν πραγματικότητα μονοπωλεῖ τή διαχείριση αὐτή στό ἔδαφος ἑνός Κράτους μέλους, νά ἐπιβάλει μιά εἰσφορά στά εἰσαγόμενα προϊόντα ἀπό ἄλλο Κράτος μέλος, ὅπου αὐτά ἔχουν ἤδη τεθεῖ σέ

κυκλοφορία άπό τό δικαιοῦχο τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ ἤ μέ τή συναίνεσή του, καί νά πραγματοποιήσει, ὡς ἐκ τούτου, μιά στεγανοποίηση στό ἐσωτερικό τῆς κοινῆς ἀγορᾶς. Μιά τέτοια πρακτική θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά ἐπιτραπεῖ ἡ ἐπιβολή, ἀπό μιά ἰδιωτική ἐπιχείρηση, μιᾶς ἐπιβαρύνσεως κατά τήν εἰσαγωγή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, τά ὁποῖα κυκλοφοροῦν ἤδη ἐλεύθερα στήν κοινή ἀγορά, ἐξαιτίας τῆς διελεύσεώς τους ἀπό τά σύνορα· θά συνεπαγόταν ἐπομένως τήν ἀπομόνωση τῶν ἐθνικῶν ἀγορῶν, τήν ὁποία ἡ συνθήκη ἐπιδιώκει νά καταργήσει.

19 Ἀπό τίς σκέψεις αὐτές προκύπτει ὅτι τό ἐπιχείρημα αὐτό τῆς GEMA πρέπει νά ἀπορριφθεῖ ὡς ἀσυμβίβαστο πρός τή λειτουργία τῆς κοινῆς ἀγορᾶς καί πρός τούς ἀντικειμενικούς σκοπούς τῆς συνθήκης.

20 Ἡ GEMA καί ἡ βελγική κυβέρνηση ἐπισήμαναν στό Δικαστήριο ὅτι, ἐν πάση περιπτώσει, ἕνα καθεστώς ἐλεύθερης κυκλοφορίας ἠχητικῶν ὑποθεμάτων δέν μπορεῖ νά γίνει ἀποδεκτό ὅσον ἀφορᾶ τά ὑποθέματα πού κατασκευάζονται στό Ἡνωμένο Βασίλειο, γιατί οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βρετανικοῦ νόμου περί δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ (Copyright Act) ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τή θέσπιση μιᾶς νόμιμης ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως ἔναντι καταβολῆς τελῶν ἐκμεταλλεύσεως μέ μειωμένο συντελεστή καί γιατί ἡ ἐπέκταση μιᾶς τέτοιας νόμιμης ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως σέ ἄλλες χῶρες θά ἦταν ἀντίθετη πρός τίς διατάξεις τῆς συμβάσεως τῆς Βέρνης περί προστασίας τῶν φιλολογικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἔργων.

21 Τό προαναφερόμενο ἄρθρο 8 ὁρίζει κατ' οὐσία ὅτι τό δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ ἑνός συνθέτη μουσικοῦ ἔργου δέν προσβάλλεται ἀπό τήν κατασκευή ἑνός ἠχητικοῦ ὑποθέματος, στό ὁποῖο ἐγγράφεται αὐτό τό ἴδιο τό ἔργο, ὅταν ἔχει ἤδη ἐγγραφεῖ στό Ἡνωμένο Βασίλειο σέ ἠχητικό ὑπόθεμα μέ σκοπό νά τεθεῖ σέ κυκλοφορία ἀπό τόν ἴδιο τό δημιουργό ἤ μέ τή συναίνεσή του, καί ὅταν, ἐπιπλέον, ὁ κατασκευαστής γνωστοποιεῖ στό δικαιοῦχο τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ τήν πρόθεσή του νά προχωρήσει στήν ἐγγραφή τοῦ ἔργου μέ προοπτική νά τό πωλήσει καί νά τοῦ καταβάλει ὡς δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως 6,25 % ἐπί τῆς τελικῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ ἠχητικοῦ ὑποθέματος.

22 Ἀπό τή δικογραφία προκύπτει ὅτι τό καθεστώς αὐτό ἔχει σάν πρακτική συνέπεια νά καθορίζονται τά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως γιά κάθε κατασκευή ἠχητικῶν ὑποθεμάτων σέ 6,25 % ἐπί τῆς τελικῆς τιμῆς πωλήσεως, δεδομένου ὅτι κανένας μισθωτής τῆς ἄδειας ἐκμεταλλεύσεως δέν εἶναι διατεθειμένος νά συμφωνήσει σέ μεγαλύτερο συντελεστή. Ἐπειδή ὁ συντελεστής 6,25 % ἐπιβάλλεται ἔτσι, στήν πραγματικότητα, ὡς ὁ συντελεστής στόν ὁποῖο συμφωνοῦνται οἱ συμβατικές ἄδειες ἐκμεταλλεύσεως, ἡ βρετανική νομοθεσία ἔχει ὡς συνέπεια τή θέση ἑνός ἀνώτατου ὁρίου στήν ἀμοιβή τοῦ δικαιούχου τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ.

23 Ἂν λοιπόν μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἡ ὁποία ἀσκεῖ τό ἀποκλειστικό δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως ἐπ' ὀνόματι ἑνός δικαιούχου, ἀξιώνει τή διαφορά μεταξύ τοῦ συντελεστῆ 6,25 %, πού ἔχει καταβληθεῖ, καί ἐκείνου πού ἰσχύει στήν ἐσωτερική ἀγορά, στήν πραγματικότητα ἐπιδιώκει νά ἐξουδετερώσει τίς διαφορές τιμῆς πού προκύπτουν ἀπό ὑφιστάμενες στό Ἡνωμένο Βασίλειο συνθῆκες καί νά καταργήσει ἔτσι πλεονέκτημα πού ἀπορρέει, γιά τούς εἰσαγωγεῖς ἡχητικῶν ὑποθεμάτων, ἀπό τήν ἵδρυση τῆς κοινῆς ἀγορᾶς.

24 Ὅπως ἔχει ἤδη διαπιστώσει τό Δικαστήριο, ὑπό ἄλλες περιστάσεις, μέ ἀπόφασή του τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1974 (Centrafarm καί De Peijper κατά Sterling Drug, 15/74, Rec. σ. 1147), ἡ ὕπαρξη ἀνομοιομορφίας μεταξύ τῶν ἐθνικῶν νομοθεσιῶν, ἡ ὁποία μπορεῖ νά νοθεύσει τόν ἀνταγωνισμό μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν, δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσει τό γεγονός τῆς παροχῆς, ἐκ μέρους Κράτους μέλους, μιᾶς νόμιμης προστασίας στήν πρακτική ἑνός ἰδιωτικοῦ ὀργανισμοῦ πού εἶναι ἀσυμβίβαστη πρός τούς κανόνες περί ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων.

25 Πρέπει νά σημειωθεῖ ἐπιπλέον ὅτι, στό πλαίσιο μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς πού χαρακτηρίζεται ἀπό τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων καί τήν ἐλευθερία παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὁ δημιουργός, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ ἀπευθείας ἢ μέσω τοῦ ἐκδότη του, εἶναι σέ θέση νά ἐπιλέγει ἐλεύθερα τό χῶρο, σέ ὁποιοδήποτε ἀπό τά Κράτη μέλη, πού θέτει σέ κυκλοφορία τό ἔργο του. Μπορεῖ νά προβεῖ σ' αὐτή τήν ἐπιλογή ἀνάλογα μέ τό συμφέρον του, στό ὁποῖο ὑπεισέρχονται ὄχι μόνο τό ἐπίπεδο ἀμοιβῆς πού ἐξασφαλίζεται στό ἐν λόγω Κράτος μέλος, ἀλλά καί ἄλλοι παράγοντες, ὅπως πχ. οἱ δυνατότητες τοῦ ἔργου του καί οἱ εὐκολίες ἐμπορίας, οἱ ὁποῖες εἶναι ἐξάλλου αὐξημένες χάρη στήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων στό ἐσωτερικό τῆς Κοινότητας. Ὑπ' αὐτές τίς προϋποθέσεις, δέν μπορεῖ κανείς νά ἐπιτρέψει σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ νά ἀξιώνει, κατά τήν εἰσαγωγή σέ ἄλλο Κράτος μέλος, τήν καταβολή συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς σέ συνάρτηση μέ τήν ἀνισότητα τῶν ἐπιπέδων ἀμοιβῆς πού ὑπάρχουν στά διάφορα Κράτη μέλη.

26 Ὑπό τίς περιστάσεις αὐτές, οἱ διαφορές πού ὑφίστανται, ἐλλείψει ἐναρμονίσεως τῶν ἐθνικῶν κανόνων περί ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, δέν μποροῦν νά καταστοῦν ἐμπόδιο στήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων μέσα στήν κοινή ἀγορά.

27 Κατά συνέπεια, ή άπάντηση στό έρώτημα πού έθεσε τό Bundesgerichtshof πρέπει νά εἶναι τό ὅτι τά ἄρθρα 30 καί 36 τῆς συνθήκης πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἐμποδίζουν τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἐθνικῆς νομοθεσίας ἡ ὁποία ἐπιτρέπει σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐξουσιοδοτημένης νά προστατεύει τά δικαιώματα τοῦ δημιουργοῦ τῶν συνθετῶν μουσικῶν ἔργων, τά ὁποῖα ἔχουν ἐγγραφεῖ σέ δίσκους ἤ σέ ἄλλα ἠχητικά ὑποθέματα σέ ἄλλο Κράτος μέλος, νά ἐπικαλεῖται αὐτά τά δικαιώματα γιά νά ἀξιώνει, σέ περίπτωση διανομῆς τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων μέσα στήν ἐθνική ἀγορά, ὅταν τά ὑποθέματα αὐτά ἔχουν ἤδη τεθεῖ σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία σ' αὐτό τό ἄλλο Κράτος μέλος ἀπό τούς δικαιούχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ἤ μέ τή συναίνεσή τους, τήν καταβολή τελῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀντιστοιχούντων στά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως, πού συνήθως εἰσπράττονται γιά τή διάθεση στήν ἐθνική ἀγορά, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά λιγότερο ὑψηλά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως, τά ὁποῖα καταβάλλονται στό Κράτος μέλος κατασκευῆς.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑποβλήθηκαν ἡ κυβέρνηση τοῦ Βασιλείου τοῦ Βελγίου, ἡ κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, ἡ κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες ὑπέβαλαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία, ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κύριας δίκης, ἔχει τό χαρακτήρα παρεμπίπτοντος ζητήματος πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' ἐκεῖνο ἐναπόκειται νά ἀποφασίσει γιά τά δικαστικά ἔξοδα.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε τό Bundesgerichtshof μέ δύο διατάξεις τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1979 ἀποφαίνεται:

Τά ἄρθρα 30 καί 36 τῆς συνθήκης πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἐμποδίζουν τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἐθνικῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει σέ μιά ἑταιρεία διαχειρίσεως δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ, ἐξουσιοδοτημένης νά προστατεύει τά δικαιώματα τοῦ δημιουργοῦ τῶν συνθετῶν μουσικῶν ἔργων, τά ὁποῖα ἔχουν ἐγγραφεῖ σέ δίσκους ἤ σέ ἄλλα ἠχητικά ὑποθέματα σέ ἄλλο Κράτος μέλος, νά ἐπικαλεῖται αὐτά τά δικαιώματα γιά νά ἀξιώνει, σέ περίπτωση διανομῆς τῶν ἐν λόγω ἠχητικῶν ὑποθεμάτων μέσα στήν ἐθνική ἀγορά, ὅταν τά ὑποθέματα αὐτά ἔχουν ἤδη τεθεῖ σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία

σ' αὐτό τό ἄλλο Κράτος μέλος ἀπό τούς δικαιούχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ ἤ μέ τή συναίνεσή τους, τήν καταβολή τελῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀντιστοιχούντων, στά δικαιώματα ἐκμεταλεύσεως, πού συνήθως εἰσπράττονται γιά τή διάθεση στήν ἐθνική ἀγορά, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τά λιγότερο ὑψηλά δικαιώματα ἐκμεταλεύσεως, τά ὁποῖα καταβάλλονται στό Κράτος μέλος κατασκευῆς.

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart

Koopmans O'Keeffe Bosco Touffait

Δημοσιεύτηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 20 Ἰανουαρίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN-PIERRE WARNER ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1980 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Τό Δικαστήριο ἐπιλήφθηκε τῶν δύο αὐτῶν ὑποθέσεων κατόπιν αἰτήσεων περί ἐκδόσεως προδικαστικῶν ἀποφάσεων, πού ὑπέβαλε τό Bundesgerichtshof. Σέ καθεμιά ἀπ' αὐτές, ἀναιρεσίβλητη στήν ἐνώπιον τοῦ ἐν λόγω δικαστηρίου διαδικασία εἶναι ἡ GEMA ἤ, γιά νά παρατεθεῖ ὁλόκληρη ἡ ἐπωνυμία της, ἡ Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte. Στήν ὑπόθεση 55/80, ἀναιρεσείουσα εἶναι ἡ Firma Musik-Vertrieb membran GmbH, ἡ ὁποία ἀσκεῖ τίς δραστηριότητες τοῦ εἰσαγωγέα καί διανομέα ἠχητικῶν ὑποθεμάτων στό Ἀμβοῦργο. Στήν ὑπόθεση 57/80, ἀναιρεσείουσα εἶναι ἡ Firma K-tel International GmbH, ἡ ὁποία ἀσκεῖ παρόμοιες δραστηριότητες στήν Frankfurt-am-Main. Τό ἐπίδικο ζήτημα μεταξύ τῆς GEMA καί τῶν ἀναιρεσειουσῶν εἶναι, κατ' οὐσία, ἄν οἱ τελευταῖες ὑποχρεοῦνταν νά καταβάλουν ὁρισμένα ποσά βάσει δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ μουσικῶν ἔργων, τά ὁποῖα ἔχουν ἀναπαραχθεῖ ἐπί ἠχητικῶν ὑποθεμάτων, πού εἰσάχθηκαν

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά.